І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 23-го КВІТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, APRIL 23, 1975 No.78. VOL. LXXXII.

Д-Р В. ГАЛАН ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОбВУА

Д-р Володимир Галан

Філядельфія. — У суботу, 19-го квітня, відбувся тут 12-ий Делегатський З'їзд центральної української комбатантської організації, Об'єднання б. вояків-українців в Америці (ОбВУА), який стояв під знаком 25-річчя тієї організації та 50-тиріччя заснування в Америці першої української комбатантської організації у вільному світі, „Стрілецької Громади". З'їзд вшанував двох приявних членів-засновників тієї „Стрілецької Громади" з-перед 50-ти років, а то д-ра В. Галана, який був її головою, та інж. Степана Куропася з Чікаґа. Вшановано теж двох комбатантів, які від початку заснування ОбВУА 9 жовтня 1949 р. дотепер є членами Головної Управи, а саме, дир. І. Порітка й Й. Вишневецького.

Проводила З'їздом Президія у складі д-ра І. Карапінки, ред. І. Кедрина і проф. В. Мацькова, головував І. Кедрин. Ген. А. Валійський — почесний член Президії. Д-р В. Галан дав короткий нарис успіхів і невдач ОбВУА за його 25 років існування, широкий звіт склав дир. І. Порітко, ствердивши, м. ін., що тепер ця організація нараховує 487 членів у 15-ох Відділах, — це у величезній більшості кол. активні учасники Визвольної війни-революції. Організаційно з'єднання всіх комбатантських організацій не вдалося перевести, зате існує тісна співпраця всіх без винятку наших комбатантських організацій в ЗСА у Суспільній Службі Комбатантів під головуванням І. Порітка, у спільному з Братством кол. вояків І УД УНА видаванні журналу „Вісті Комбатанта", як теж створено Світову Раду комбатантських організацій під головуванням також д-ра В. Галана. Касовий звіт склав Й. Вишневецький. Після широкої дискусії, в якій найчастіше заторкувано потребу збереження військових архівів, і схвалення абсолюторії уступаючій Управі, обрано нові керівні органи у такому складі: д-р В. Галан — голова, І. Порітко — екзекутивний заступник голови, д-р І. Козак і С. Ґула-Шеремета — заступники голови, С. Конрад — секретар, Й. Вишневецький — скарбник, В. Сімнцців — культ.-освітній референт, І. Даньківський — господарський референт, вільні члени Управи — О. Городиський, І. Кедрин, П. Постолюк, В. Рудавський та І. Струк. Контрольна комісія — І. Тритяк, д-р І. Карапінка і п. Суржко. Товариський Суд: ген. П. Самутин, І. Винник і С. Гнатківський та заступники д-р О. Утриско і Я. Фартушний. Прийнято кілька внесків і резолюцій. Приявних було 35 делегатів з 53 голосами. Відкинено більшістю голосів внесення на зміну назви організації. Наспіло багато привітів, — усний привіт від Державного Центру УНР склав ген. А. Валійський, проф. д-р П. Стерчо вітав з'їзд від Філядельфійського Відділу УККА. Після З'їзду, що його закінчено співом національного гимну, відбувся бенкет програмою якого переводив інж. С. Куропась.

ЗСА СТАРАЮТЬСЯ ДОВЕСТИ ДО ПЕРЕМИР'Я У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ — ЗАЯВИВ ПРЕЗ. ФОРД

Вашінгтон. — Президент Джеральд Форд у понеділок, 21-го квітня, заявив під час телевізійного інтерв'ю, що ЗСА розпочали переговори з „рядом держав" щодо можливостей встановлення перемир'я та щодо „політичної розв'язки" у Південному В'єтнамі. Відповідаючи на запити кореспондентів „Колюмбія Бродкестінг Систем" (Сі-Бі-Ес), Президент натякнув, що перемир'я мало б головним чином служити для евакуації південних в'єтнамців, яким загрожує небезпека з боку комуністів, без вживання американських військових частин. Але президент Форд також не відкинув можливости, що якщо Північний В'єтнам продовжуватиме свій наступ, то він вимагатиме від Конгресу повновластей вжити американські військові з'єднання для евакуації приблизно 200,000 південних в'єтнамців.

Відповідаючи на запит В. Кронкайта про чутку, що „великі з'єднання" американської морської піхоти відлітають з Гаваїв в сторону Азії, Президент сказав, що ці „заходи не є надзвичайними", а тільки мають на меті скріпити з'єднання, які вже стаціоновані в тій частині Тихого океану. Він відмовився входити в подробиці цієї справи, але коментатори думають, що ці відділи морської піхоти мали б на випадок потреби захищати евакуацію американських і малого числа південно-в'єтнамців.

Під час телевізійного інтерв'ю Президент заявив, що ще не знає чи Північний В'єтнам і комуністичні партизани В'єтконг погодяться на перемир'я та що від резиґнації південно-в'єтнамського президента Нгуєна Ван Тію ще не було часу точно обговорити цієї справи з новим урядом у Сайгоні. Президент Форд скритикував уряд попереднього президента Тію за „надто квапливий відступ" перед натиском комуністичних збройних сил, що довело до паніки і хаосу. Заявляючи, що він ще раз перевірив справу і переконався, що попередній президент Ричард Ніксон не давав для Сайгону жадних зобов'язуючих обіцянок щодо додаткової військової допомоги, президент Форд все одно сказав, що якщо б Конґрес був схвалив вимагані Білим Домом фонди для Сайгону, то відступ південно-в'єтнамських військ не був би таким „наглим".

Відповідаючи на запити в справі Близького Сходу, президент Форд сказав, що його уряд ще далі „перевіряє" щодо дотеперішню політику щодо тієї частини світу після того, як заходи державного секретаря Кіссінджера не увінчалися успіхом. Він сказав, що хоча далі волів би, щоб можна було продовжувати старання довести до переговорів між Єгиптом й Ізраїлем, застосовуючи методу „ступневої дипломатії" Г. Кіссінджера, то Вашінгтон в принципі погодиться на розгляд цілої справи на міжнародних переговорах у Женеві.

АМЕРИКА НЕ ПРИЗНАЄ АНЕКСІЇ БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ СОВЄТСЬКИМ СОЮЗОМ

Вашінгтон. — Конгресмен Едвард Дервінський вніс законопроєкт у Палаті репрезентантів, на основі якого сформульовано вимогу до президента Форда не визнавати окупації балтійських держав (Литви, Латвії та Естонії) Совєтським Союзом. Законопроєкт конгресмена підтримало 68 конгресменів.

Акція конгресмена Е. Дервінського зумовлена тим, що якраз тепер закінчується друга фаза Европейської Конференції для Справ Безпеки і Співробітництва, яка має на домагання СССР затвердити існуючий в Европі політичний статус кво, а в першій мірі гарантувати непорушність кордонів, які заіснували після Другої світової війни. Американські громадяни балтійського походження розпочали посилену акцію серед конгресменів та сенаторів, домагаючися, щоб Конгрес формально підтвердив самостійність Литви, Латвії та Естонії і не дозволив Президентові акцептувати совєтські вимоги щодо повоєнних европейських кордонів, а в першій мірі погодитися на окупацію балтійських держав. Е. Дервінський інтервеніював в цій справі у Державному Департаменті і згідно з його заявою, на основі одержаного: Державного Департаменту листа, він повідомив, що „немає ніяких сумнівів щодо позиції ЗСА в цьому питанні".

Е. Дервінський заявив, що Державний Департамент у своєму листі підтвердив, що „З'єднані Стейти продовжують не визнавати насильного приєднання балтійських країн до СССР". Іншими словами, на Европейській Конференції делеґація ЗСА не погодиться на таке сформулювання питання повоєнних кордонів в Европі, яке було б однозначним з визнанням окупації Совєтським Союзом балтійських держав.

В СССР ОПУБЛІКОВАНО ФАЛЬШИВИЙ СЛОВНИК РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Москва. — „Літературная газета" з 16 квітня опублікувала повідомлення про появу першого випуску „Словника російської мови XI-XVII ст." В газеті поміщене інтерв'ю з головним редактором цього „Словника" С. Бархударовим та директором Інституту російської мови Ц. П. Філіном. Згідно з поданими інформаціями, новий „Словник російської мови", виданий Академією наук СССР, в першій мірі є словником мови Київської Руси, тобто мови руської, а не російської (чи „русской", як староруське „руский" передають російські мовознавці). Очевидно, в цьому випадку для редакції „Словника російської мови XI-XVII ст." мова Київської Руси є початком російської мови і новий словник „виповнює прогалину в нашій лексикографії", — заявив Ф. Філін кореспондентові газети.

Цей же Філін покористувався нагодою, щоб підкреслити „величність" і „багатство" російської мови, для вивчення якої особливо доповніжним буде новий словник. За його словами, „велика російська мова, яка сама по собі гідна якнайбільшої уваги, є надзвичайним предметом для спостережень і досліду. Її невичерпне багатство складалося упродовж багатьох століть". Далі Філін сказав, що „наука вперто вимагає здійснення опису словного складу російської мови в тому всіх його відгалужень від самого початку і до наших днів". Очевидно, говорячи про „початки", і Філін і Бархударов малі на увазі руську мову Київської Руси.

НАУКОВА ДОПОВІДЬ

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує в неділю, 27-го квітня ц.р. о год. 4-ій по полудні в приміщенні Академії — 206 Вест 100-та вулиця, Наукове Засідання історичної секції. Доповідь на тему: „Полоцький Акт возз'єднання Уніятів з Православною Церквою в 1839 р. виголосить о. д-р С. Гаюк.

Мішел Метрінко займає високий пост у Департаменті внутрішніх справ

Мішел Метрінко

Клівленд, Огайо. — Місцева газета „Ди ПлейнДілер" у своєму виданні з неділі, 13-го квітня, помістила репортаж кореспондентки Бетті Біл про імпрези, які вже відбулися, або мають відбутися у Вашінгтоні, Д. К. Описуючи недавнє прийняття в честь американської співачки - актриси Перл Бейлі, влаштоване йорданським амбасадором Абдулою Салагом, кореспондентка Біл згадує, що на цьому прийнятті була також „колишня королева краси Мішел Метрінко, тепер найвищої ранги жінка в Департаменті внутрішніх справ, яка займає пост дорадника для справ збереження довкілля та природи". Кореспондентка Біл зазначує, що Мішел Метрінко, колишня „Міс ЗСА", а тепер заступниця асистента секретаря внутрішніх справ, Натаніела Ріда, має остаточне слово щодо лекарських рішень її безпосереднього зверхника, тобто, за ним видає якесь доручення в справі збереження довкілля, то звертається до неї за правничою порадою. В репортажі згадано, що українська красуня Мішел Метрінко одержала науковий ступінь бакалавра стислих наук із Джорджтавнського університету, має також диплом із Школи закордонної служби, науковий ступінь магістра права, а також здобула докторат із права. Згодом поступила на теперішню працю у Департаменті внутрішніх справ, вона була адвокатом Комісії для цінних паперів, а пізніше спеціальним асистентом директора Агенції для збереження довкілля. Репортаж ілюстровано фотознімкою, на якій є співачка Перл Бейлі, йорданський амбасадор Абдула Салаг і Мішел Метрінко.

РЕНАТА БАБАК НЕ ПЕРЕЙМАЄТЬСЯ КРИТИЧНОЮ ОЦІНКОЮ ЇЇ КОНЦЕРТУ, ДЯКУЄ УКРАЇНЦЯМ ЗА ЕНТУЗІЯСТИЧНЕ ПРИЙНЯТТЯ

Рената Бабак в ролі Кармен

Джерзі Сіті. — Критична оцінка її першого виступу в нюйоркській Карнегі Голл, що появилася в деяких американських газетах та яка могла керуватись не тільки фаховими музичними, але й „деякими іншими" міркуваннями, була тільки легкою тінню в яркому світлі ентузіястичного прийняття, що його вона зазнала від трьох тисячів приявних на цьому концерті, переважно „прекрасних людей" українців — заявила Рената Бабак під час своїх чергових відвідин в редакції „Свободи" та головній канцелярії УНСоюзу в понеділок, 21-го квітня. Коли мова про критичні рецензії на її концерт — це вже така доля всіх артистів і їм ані „не перевертається в голові" від великих похвал, ані вони не переймаються надто критикою; одне і другое тільки допомагає їм у їхніх змаганнях до мистецьких вершин. Після концерту в Карнегі Голл і після появи критичних рецензій — додає вірна і віддана подруга артистки п-і Марина — пошта приносить десятки і десятки листів, а телефон не вмовкає від ентузіястичних звеличників пані Ренати та її співу. Сама пані Рената спеціяльно відвідала „Свободу", щоб через неї „подякувати прекрасним людям - публіці на її концерті в Карнегі Голл за щире серце, за ентузіязм, за рясні оплески, за квіти, за прийняття її, як рідної - своєї, за підтримку, за все те, що скріпило в неї почуття щастя і гордости з того, що вона українка і може тепер вільно служити культурі і мистецтву рідного українського народу" — заявила пані Рената Бабак. Окрему подяку вона висловила о. д-рові Володимирові Гавлічеві з церкви св. Юра в Ню Йорку за добре слово на радіопрограмі, адв. Романові Гуглевичеві, голові Об'єднаного Комітету — Відділу УККА, за підтримку і поради, представникам Фонду Катедр Українознавства за адміністраційні клопотання та плянування і підготову її концертового турне, Українському Гарвардові за протекторат. „Привіт Вам, українці на волі! Мої концерти у Вашу честь. Здобувши свободу, постараюся тепер добитися на вершини мистецького життя цієї країни, та не лише як Рената Бабак, але в ім'я та з ім'ям України!" — повторює пані Рената своє привітання, надруковане в програмі її концерту. „Зокрема вітаю вольо. Подивляю її прив'язаність до українських традицій, її творчий труд, її прекрасну ініціятиву, яка за допомогою всієї української громади завершується в Гарвардському Центрі Українських Студій. Я хочу разом із Вами віддати частину своєї праці для підтримки розвитку українознавчих студій в Гарвардському університеті!" — пов-

(Продовження на стор. 4-ій)

В ЗСА з відвідинами перебуває група 19 молодих членів КПСС та Комсомолу

Вашінгтон. — До ЗСА прибула 19-члена група молодих совєтських партійно-комсомольських діячів, яку очолює секретар Комсомольського комітету Москви В.В. Суходарєв. Ці відвідини спонзорує Американська Рада Молодих Політичних Лідерів у Вашінгтоні. Совєтські відвідувачі знайомляться з окремими містами і стейтами ЗСА. 21 квітня група відвідала стейт Алабаму, побувала у Монтґомері, де мала зустріч з губернатором Джорджом Волесом та з деякими членами Алабамської леґіслятури. Згідно з пляном відвідин, члени совєтської групи візьмуть участь у серії семінарів та у дискусіях, що їх намітила Американська Рада Молодих Політичних Лідерів.

Ректор УВУ проф. В. Янів від'їхав до Европи

Проф. д-р Володимир Янів

Ню Йорк. — У понеділок, 21-го квітня вечером, ректор Українського Вільного Університету проф. д-р Володимир Янів, після 45-денного перебування в ЗСА, повернувся до Европи. За час свого перебування на американському терені він відвідав 15 місцевостей, де мав змогу зустрінутися з представниками різних українських організацій та з українським громадянством на спеціально зорганізованих зустрічах. Користаючи з поїздки до Вашінгтону, він дав інтерв'ю для „Голосу Америки", що було передане в Україну. Крім виступів перед громадянством на зібраннях з інформаціями про діяльність і потреби УВУ, проф. В. Янів виступав з інформаційними звідомленнями на українських радіопрограмах в Воффало, Чікаґо та Торонто.

Упродовж двох останніх днів свого перебування в ЗСА проф. В. Янів відвідав ще Нюарк-Ірвінгтон та Пассейк, де також мав успішні зустрічі з місцевим громадянством. В Пассейку був з цього приводу влаштований академічний вечір з кількома доповідями. Громада в Пассейку окремо вшанувала ректора УВУ з його 65-річчям з дня народження.

Крім зустрічей з громадянством, проф. В. Янів мав змогу обговорити справи УВУ з ієрархами українських Церков, в тому з митрополитом Української Католицької Церкви Владикою Амвросієм Сенишином, головою Української Греко-Православної Церкви з Канади Архиєпископом Владикою Михаїлом та єпископами Владикою Ізидором Борецьким з Торонта і Владикою Ярославом Ґабро в Чікаґо. Проф. В. Янів відбув конференції з генеральним секретарем СКВУ Юрієм Шимком, головним предсідником УНСоюзу та віце-президентом УККА Иосипом Лисогором, предсідником СУК „Провидіння" о. шамб. М. Хариною, президентом ЦЕ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ШКІЛЬНА МОЛОДЬ, СТУДЕНТИ ЦІКАВЛЯТЬСЯ УНСОЮЗОМ, „СВОБОДОЮ"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Група членів Українського студентського клюбу при Центральному Стейтовому Коледжі в Коннектикат, під проводом свого академічного дорадника проф. Михайла Воскобійника, та група учнів, вчителів і членів Батьківського Комітету Школи українознавства при православній церкві св. Юрія Переможця в Ярдвіл, Н. Дж., під проводом пароха і директора о. Миколи Ґалети, оглянули нові приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу в 15-поверховій Українській Будівлі та ще „старі" приміщення редакції і друкарні „Свободи" минулої суботи, 19 квітня. Гостей привітав головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан, а в знайомленні їх з будівлями і устаткуванням допомагали йому ред. Зенон Снилик та Мілдред Міляновиѧ, асистентка гол. секретаря. Перекуску для гостей приготовила Ґеновефа Куфта, службовичка головної канцелярії.

Крім захоплення новим будинком УНСоюзу, молоді відвідувачі цікавилися історією, розвитком і ролею цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі, її всебічним вкладом в розвиток українського зорганізованого життя на північно - американському континенті, як рівнож її публікаціями — „Свободою", „Українським Тижневиком" і „Веселкою" — та численними книжковими виданнями. Гості рівнож розповіли дещо про свою активність та пляни на майбутнє. Студенти з Коннектикат Коледжу якраз в цьому місяці влаштували мистецьку виставку, в рамцях 200-ліття Америки, в співпраці з відділами СУА в Гартфорді. Учні школи в Ярдвіл, яка нараховує понад 70 учасників та дитячий садок, розповідали про успіхи їхньої танцювальної групи „Чайка".

Крім проф. Воскобійника та його дружини Галини, групу 19 студентів з Коннектікат очолювали: Ірина Швець, голова клюбу, Мерілин і Сузанна Прієло, секретарі, та Юрко Тишон, референт преси й інформації. Супроводив групу, яка ще цього дня відвідала Український Інститут Америки та виставку скитського мистецтва в Метрополітальному музеї в Ню Йорку, громадський та союзовий діяч Андрій Мельник.

Крім о. Ґелети, опікунами учнів школи українознавства під час цих відвідин були: вчителі Іван Фат, Анна Палубченко і Марія Лой, та члени Батьківського Комітету: Тамара Веремієнко (голова), Федір Петрик, секретар, і Оля Лисинська, член. Організатором подорожі цих 30-ох учнів, вчителів і батьків був Ф. Петрик, активний секретар 362-го Відділу УНС.

Обидві групи одержали пам'ятки про УНСоюз.

Учні Школи Українознавства при Українській Православній Церкві св. Юрія Переможця в Ярдвіл, Н. Дж. (зліва) і члени Українського Студентського Клюбу при Центральному Стейтовому Коледжі Коннектикат під час відвідин в УНС і „Свободі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чужим коштом

Характеристичною прикметою кожної колоніяльної імперії є намагання не тільки живитися, але й багатіти чужим коштом. Не йдеться тільки про матеріяльні багатства, але й про багатства культурні, що їх витворили окремі народи, а які імперська колоніяльна метрополія собі присвоює і проголошує за свої.

Перед у цьому веде остання ще у світі така колоніяльна імперія, що виступає під фірмою, під якою скривається давньої дати російський імперіялізм і колоніялізм. Одним з дуже яскравих показників вже совєтсько - російського імперіялізму є тенденція присвоювання собі історичного минулого підкорених народів, зокрема українського і білоруського, не говорячи про народи Кавказу і Азії. Не міняє ситуації і той факт, що для зовнішнього вжитку Москва користується фразами про „інтернаціоналізацію" культурно - духового життя підкорених народів, бо насправді ця „інтернаціоналізація" це тільки камуфляж для традиційного російського імперіялізму, який своїми щупальцями поширюється на всі ділянки життя поневолених народів СССР.

„Литературная газета" з 16 квітня повідомила, що з друку вийшов „перший випуск Словника російської мови XI-XVII ст.". У тій же ж газеті є інтерв'ю з головним редактором Словника С. Г. Бархударовим та директором Інституту російської мови Ф. П. Філіним. Інформуючи про цей „Словник російської мови", обидва російські мовознавці, навіть не заїкнувшися, розтягають початки російської мови на мову Київської Руси, включаючи мовний лексикон Київської держави до лексикону російської мови. Іншими словами, присвоєно для російської культури і Росії культурні надбання неросійського народу.

Очевидно, опублікування такого словника, з допомогою якого продовжується історію сучасної Росії на кілька століть у далеке минуле, тобто на період Київської Руси, коли на території сучасної европейської Росії починалася щойно слов'янська колонізація, не рахуючи Новгороду, має за завдання доказати „старшобратство" російського народу і щодо українського і білоруського народів. У цьому контексті варто нагадати, що коли Академія Наук СССР видає „Словник російської мови" і починає його з XI століття, мовляв, у перших писаних пам'ятках того часу корениться своїми початками російська сучасна мова, то Академія наук Української ССР свій „Словник української мови" чомусь почала тільки „з кінця XVIII ст.", як це відзначається у передмові редакційної колеґії цього „Словника". Українським мовознавцям не вільно було зачерпнути з джерел української мови, тобто сягнути до періоду Київської Руси, чи пізніших століть. Все це зарезервував собі московський центр, безцеремонно присвоївши собі в першу чергу українське історичне минуле разом з мовою і культурою.

Минуле, сучасне й майбутнє

У своїх промовах з нагоди відзначування 200-річчя перших битв Американської Революції в містечках Лексінгтоні і Конкорді, Массачусетс, а також у промові в Бостоні, президент Джералд Форд у п'ятницю і суботу, 18-го і 19-го квітня, закликав країну пам'ятати про минуле, дбати про сучасне і глядіти в майбутнє.

У п'ятницю, 18-го квітня, під час церемонії засвічення двох ліхтарень на дзвіниці Старої Північної Церкви в Бостоні, з якої 200 років тому попереджено американських патріотів про наступ британців, Президент, засвічуючи третю символічну ліхтарню, сказав: „Розпочинаючи тутешнє відзначення 200-річчя Американської Незалежности, ми, американці, повинні пригадати собі ці вічні правди, згідно з якими живемо. Ми мусимо наново бути одушевлені тими великими ідеалами, які створили нашу державу. Ми мусимо наново присвятити цю країну принципам, які зродилися два століття тому".

У суботу, 19-го квітня, промовляючи в Конкорді коло старого моста, де точно 200 років тому американські добровольчі військові формації звели бій з реґулярними британськими військовими частинами, президент Форд сказав, що ЗСА не можуть сьогодні відкинути ролю провідника вільного світу і запевнив, що Америка додержить своїх зобов'язань. „Вільним країнам потрібні ЗСА, а нам потрібні вільні країни. Ніхто з нас не може йти виключно своїм власним шляхом", — сказав Президент. Він закликав американський народ до єдности та до співпраці в світі, заявляючи, що тепер для добра ЗСА та для миру в світі треба „примирення, а не обвинувачення один одного. Тепер настав час реконструкції, а не злосливости". Президент Форд правильно вказував, що тільки об'єднаний, а не розсварений американський народ зможе розв'язати теперішні внутрішні проблеми, яких є дуже багато, а також дати провід вільному світові. Президент також закликав провідників тих країн, які думають, що насильством чи загрозою насильства можуть добитись бажаних цілей, закинути ці методи, бо вони в минулому тільки спричинювали тиранію і далі це роблять, а для добра цілого світу в майбутньому — треба співпраці між всіми країнами і народами.

У своїй третій промові, яку він виголосив у суботу, 19 квітня, у Лексінгтоні, президент Форд знову говорив про минуле, сучасне й майбутнє. Він сказав до приявних мешканців цього містечка та сили-силенної туристів: „Ми дістали в спадщину славну традицію, але тепер нашим завданням — старшого і молодшого покоління спільно — подбати, щоб наші нащадки, коли зійдуться тут за 100 років, могли сказати, що те, що ми вчинили тут сьогодні, було початком нового століття єдности та прогресу вдома та за кордоном".

До заклику президента Форда пам'ятати про минуле, дбати про сучасне і глядіти в майбутнє повинні приєднатися всі американські громадяни, яким дорога ця країна, цей бастіон волі і народоправства.

Лев Яцкевич

АМЕРИКА З ПЕРСПЕКТИВИ 25-ТИ РОКІВ

(1950-1975)

Я одержав листа від мого доброго знайомого зі Швайцарії, в якому він співчуває мені, що я вибрав собі таку нещасливу країну поселення як Північна Америка, яка не в силі розв'язати своїх соціяльних, економічних та енергетичних проблем та яку, на його думку, чекає доля стародавнього Риму.

Немає сумніву, що Америка ввійшла в 1975 рік з захитаною національною мораллю, фронтові сторінки її преси заповнені песимістичними прогнозами про рецесію, інфляцію, нестачу пального, щораз більші злочини в містах та широкозакроєну корупцію. Поміж рядками численних статтей можна вичитати ностальгію за старими добрими часами та глибоку турботу за майбутнє Америки.

Що Америка стоїть перед великими труднощами, це загальновідомий факт, про який зайво дискутувати. Але коли глянемо в її минуле, побачимо, що це для неї не першина, і якось, кожний раз їй вдавалося вийти з усіх труднощів переможною.

Згадати б тільки рік 1950, рік, в якому нас, скитальців, вивантажували військові транспортні кораблі на „Вільну Землю Вашингтона"; хто з нас не пригадує собі одчаю і зневіри в часі наших перших днів побуту в Америці, коли ми без знання мови, обставин та зв'язків шукали тижнями за фізичною працею і були щасливі, коли нам вдалося дістати „джаб" за 75 центів на годину. Америка в 1950 р. була в далеко глибшій рецесії, як сьогодні, скінчився „бум" воєнної продукції, яка поволі почала переставляти себе на мирну продукцію. Звільнені з війська американці верталися до своїх давніх місць праці, або вистоювали в урядах праці, щоб одержати допомогу безробіття.

Харчі і життя було дешеве, але гріш був дорогий. І неждано почалася корейська війна, яка поставила Америку в протязі одного року на ноги.

Потім почалася доба автоматизації, яка грозила ліквідацією мільйонів традиційних „джабів" та проблема повоєнного росту народин дітей, або т. зв. „бейбі бум", число яких в 1950 році дорівнювалося десяти мільйонам. Що буде, коли всі діти підуть до школи, а потім будуть шукати за працею? Математична інтерполяція давала жахливі висліди — звідки взяти стільки учителів, стільки шкіл, стільки шпиталів, стільки домів і стільки посад?

Виглядало, що, щоб запобігти грядучій катастрофі, Америка мусітиме впродовж наступних 20-ти років витратити більше грошей, вишколити більше спеціялістів та збудувати більше споруд, як за час свого цілого існування. І Америка довершила, здавалося б, неможливого. Реєстр усіх цих осягів поданий хронологічно в книжці Б. Вотерберга „Справжня Америка", і так: від 1950 року 74 мільйони дітей одержали освіту в школі. Ця цифра становить одну третину цілого населення ЗСА. З тих 74 мільйонів дітей, 9 мільйонів студіювало в коледжах та университетах, з них 21 відс. походило з родин, заробітки яких дорівнювалися 3,000 до 5,000 дол. на рік, а 50 відс. рекрутувалося з родин, в яких ні одне з батьків не мало високої освіти. В той спосіб Америка створила найбільше чудо в історії людства в підвищенні освітнього рівня своїх громадян.

Від 1950 року ринок праці збільшив своєю поємність настільки, що дав змогу забезпечити працею усіх „повоєнних" дітей. Від 1950 р. Америка збудувала „нову державу" на передмістях, в яких мешкає сьогодні 35 мільйонів людей. Майже всі вони мешкають в новозбудованих модерних домах, що мають свої шляхові сполуки, комунікаційні уладження, шпиталі, театри, кіна, бібліотеки та базари. Побудова тих всіх об'єктів забрала б таким народам, як Англія, Франція та Італія цілі сторіччя.

Естети можуть дивитися з призирством на мікроскопійні площі тих передміських будинків, але ніхто з них не може заперечити, що ті будинки уявляють собою найкращі житлові умовини, які хтонебудь збудував для працюючих людей.

Від 1950 року середній дохід американської родини подвоївся. Навіть беручи до уваги зріст інфляції, пересічних дохід американської родини у вартості доляра з 1972 року зріс від 4,500 до 11,000 дол. на рік. Інфляційні турботи та страх рецесії кажуть нам призабути ті речі. Але цей небувалий зріст заробітків становить одночасно найбільший зріст добробуту колинебуть створений і колинебудь записаний.

В 1950 році покращали також обставини праці. Праця починається сьогодні пізніше, а емеритура скоріше, що скоротило довготу праці впродовж життя пересічного працівника на 10 років. В 1950 році 61 відс. працівників мало 2 тижні платних вакацій, в 1974 році 87 відс. працівників мало 4 тижні оплаченого відпочинку. Від 1950 року убогість зменшилася наполовину. Відсоток населення, що живе нижче рівня вбогости, зменшився з 22 відс. на 11 відс. Кількість жител понижче стандартного рівня зменшилася з 10 відс. на 1 відс.

Слід сподіватися, що народ, який доконав тих всіх чудес за неповних 25 років, зуміє розв'язати також усі свої сьогочасні проблеми: економічні, енергетичні та соціяльні, краще і скорше за своїх европейських друзів з великим і світлим історичним минулим.

М. Л-ий

СОВЄТИ ХОЧУТЬ ЗДИВУВАТИ СВІТ

Паризький тижневик „Ль Експрес" приніс допис свого кореспондента з Москви, в якому розповідається, як совєти задумують здивувати світ, збудувавши перед 1980 роком „Олімпійське Село" для Олімпіяди в 1980 році. Кремль призначив на цю ціль 20 більйонів долярів(!), щоб вчинити Москву „ідеальним комуністичним містом" для Олімпіяди.

Влада заздалегідь укладає пляни, бо сподівається, що на Олімпіяду приїде понад мільйон гостей. Найважніший проєкт є, розуміється, збудування „Олімпійського Села". Одначе, на креслярських дошках є пляни готелів, битих шляхів, бензинових станцій, варстатів для направи авт, шпиталів, нових підземок, музеїв, торговельних центрів.

Щоб могти здійснити таку велетенську програму, совєти закликають до співпраці закордонні компанії і чужинних фахових робітників. Одна французька компанія вже переговорює з посадником Москви Владіміром Промисловим у справі побудови величезного пресового центру недалеко Ленінового стадіону, в якому буде вигідне приміщення для 6,000 журналістів. Після Олімпіяди цей будинок був би постійною головною квартирою чужинної преси.

Шведське і фінляндське підприємства вже підписали контракти для збудування чотирьох готелів, а американські компанії переговорюють у справі інших проєктів.

Щодо спорту, то Москва з своїми 60 стадіонами є дійсно добре устаткована. Наприклад, спортовий комплекс Лужники на березі ріки Москва має 140 грищ для 23 різних спортових ігор з місцями для 160,000 глядачів. Ленінів стадіон може помістити 103,000 глядачів, а має 14 спортових заль, готель, клініку і телефонічну станцію. Але тут, каже кореспондент, потрібно ще багато приміщень, напр., басейни для плавання під голим небом потребують рухомих дахів. Так само поліпшень вимагають готелі.

„Олімпійське Село" мало б складатися з трьох великих веж з власними кінами, ресторанами, крамницями, площами для запаркування авт. Воно буде в Ізмайловському Саді на північний схід від Москви, там 15,000 гостей знайдуть, мовляв, вигідні приміщення. Нова поспішна підземка буде сполучувати те „село" з рештою міста за яких 20 хвилин.

Не забули пляновики, як запевняли кореспондента, про артистичні й культурні справи. Плян передбачує відбудову рідкісних пам'яток минувшини, які ще залишилися в Москві. З 1,000 московських церков лише 64 будуть відкриті для відвідувачів, багато з них відновлять як історичні пам'ятки.

Гості, як запевняли кореспондента, зможуть бути певні, що дістануть вигідні приміщення, добрий харч і добру комунікацію під час Олімпіяди. „А чи зможуть вони ходити, куди захочуть і оглядати все?" — питався кореспондент. — „Вони могтимуть рухатися свобідно!" — відповів заступник голови Спортового Комітету Віталій Смірнов, але відразу додав: „Знаєте, в СССР маємо більше як сто діялектів (?), тож туростам буде краще ходити туристам буде краще ходити що говорить даним діялектом". (Себто, що тільки один лише „старший брат" говорить мовою, а всі інші народи бідненькі, можуть тільки говорити незрозумілими „діялектами").

Резиґнація президента Тію не внесла зміни у положенні Південного В'єтнаму

Сайґон. — Уступлення президента Нгуєна Ван Тію зі свого посту сталося надто спізнено, щоб це вже могло вплинути на суттєву зміну у положенні Південного В'єтнаму. „За мало і за пізно" — так оцінювали у Сайґоні його резиґнацію 21 квітня, тимбільше, що на його місце прийшов 71-річний віцепрезидент Тран Ван Гуонґ, який досі був тільки маріонеткою у руках Тію, а тепер здійснюватиме, наскільки ще у нього останеться часу, політику Тію, яка привела до катастрофи у Південному В'єтнамі.

Речник В'єтконґу, південнов'єтнамських комуністів, заявив, що уступлення Тіє не міняє ситуації, бо при владі ще є „кліка Тію" і не покинули В'єтнаму американці. З подібною заявою виступив північнов'єтнамський уряд, речник якого сказав, що продовжування війни неминуче, бо при владі у Сайґоні осталися практично ті самі люди. У міжчасі північнов'єтнамські війська продовжали наступ на південнов'єтнамські оборонні позиції довкруги Сайґону і остаточно захопили Хсуан Лок, столицю провінції Лонґ Ханґ, та Гам Тан, столицю провінції Бінг Туй. Продовжується комуністичний наступ на важливу базу Бієн Гоа.

Уступаючи, президент Тію у своїй промові звалив усю вину за невдачі його уряду на ЗСА, заявляючи, що уряд ЗСА не додержав прийнятих ще за президента Ніксона зобов'язань.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ДОПОВІДЬ Д-РА ОРЕСТА СУБТЕЛЬНОГО

В суботу, 8-го березня 1975 року відбулася в Детройті доповідь д-ра Ореста Субтельного з Гарвардського Центру Українських Студій на тему: „Українські дисиденти в історичній перспективі". Особа доповідача й обрана ним тема стягнули велику — як на Детройт — кількість слухачів, між якими бачилося багато молодих людей, що їх не завжди можна зустріти на того роду вечорах.

Доповідач проаналізував три покоління українських дисидентів проти російського державного апарату на землях центрально - східної України в останніх 130-ти роках, а саме групу Шевченка-Костомарова - Куліша в 1840-их роках, Драгоманова — в 1880-их роках і врешті групу Шумського - Хвильового - Скрипника в 1920-их роках. На думку прелеґента спільною рисою цих трьох груп була їхня малочисельність, їхня слабість, нездібність з'єднати для себе більшу кількість прихильників і послідовників, брак успіху у зустрічі із сильним апаратом спершу царської, а згодом совєтської імперії і врешті те, що всі вони базували свою дію і пляни не на вузькій національній плятформі, а радше на ширших політичних концепціях, з якими в'язали українську проблему: в першому випадку на слов'янофільстві, в другому — на міжнародному соціялізмі, а в третьому на комунізмі у виді СССР.

Не зважаючи на таку оцінку українського дисидентського руху в минулому, доповідач, проте, висловив свій оптимістичний погляд на майбутнє, базуючи цей оптимізм на історичному досвіді, який доказує, що кожна імперія скоріше чи пізніше падає. В нашому випадку треба очікувати, що згодом інтереси державної бюрократії (поставання і ролю якої в удержуванні імперії доповідач докладно насвітлив) у складових частинах совєтської імперії — провінціях — зійдуться з інтересами місцевого населення цих провінцій і їхня спільна акція доведе до упадку СССР.

Доповідь задовольнила повністю ту частину слухачів, які — зачаровані назвою Гарвардського Центру — готові аплодувати кожному його представникові без уваги на зміст доповіді. Можна і треба не зважати на голоси в дискусії, що відбулася по доповіді, які будували свої заміти радше на емоційних, ніж на суттєвих моментах: є люди, які люблять слухати тільки доповіді з приємним змістом. Можна і треба теж залишити на боці голоси, які пролунали радше з принципіяльної нехіті до Гарвардського Центру, — бо є й такі, — ніж з обґрунтованого переконання. Але не можна пройти повз речеві арґументи, що насуваються як рефлексія на вислухану доповідь.

На нашу думку зміст доповіді не відповідав поставленій темі. Одне з двох: або тема була окреслена заширо-ко, або її зміст опрацьований завузько. Прелеґент назвав свою доповідь — „Українські дисиденти в історичній перспективі". Таке окреслення ані не обмежує терміну „дисидент" до популярно вживаної сьогодні назви для активних опонентів совєтського режиму, ані не ставить часової межі для розгляду явища дисидентизму. Тому від доповіді на таку широку тему можна очікувати повного розгляду індивідуального і групового спротиву українців на протязі його історії.

Тим часом доповідач торкнувся і проаналізував тільки три довільно відокремлені групи дисидентів, які діяли лиш на частині української території і тільки в теж довільно обраному, — а в історичному аспекті розмірно короткому, — проміжкові часу. Це не тільки викликає враження, але й суппонує твердження, що ці три обговорені групи і тільки вони історично репрезентують український дисидентизм, і що поза ними ніяких інших дисидентських одиниць, груп, середовищ чи організацій в нашій історії не було.

Це має теж основне значення при характеристиці українських дисидентів і їхніх груп, яку доповідач провів на основі так обмеженого дослідного матеріялу. В науковій доповіді це окремо важливе, бо неповна правда часто буває протилежністю правди. В широкому розумінні — так, як звучить тема доповіді — український дисидентизм не почався щойно Кирило - Методіївським Братством, ні наша сьогоднішня історична перспектива не кінчається на половині 19-го століття.

Якщо б доповідач не обмежив був своєї аналізи практично лиш до одного століття, а сягнув глибше в історію (як цього можна було, згідно з темою, очікувати), — не міг би він був у висліді поставити тези про малочисельність наших дисидентських груп, їхню слабість і їхню нездібність потягнути за собою послідовників. Запорізька Січ і козацтво виразно заперечувало б таку тезу.

Знову ж — якщо б доповідач аналізував українських дисидентів згідно з темою і не обмежувався тільки до частини української території, тоді зміст доповіді й висліди аналізи були б зовсім інші.

В дискусії по доповіді прелеґент ствердив, що таких постатей, як Симон Петлюра, не можна вважати дисидентами в розумінні його теми. Це повністю слушне ствердження. Петлюра, як і перед ним Мазепа, не був дисидентом проти режиму, а головою держави, яка вела реґулярну війну з другою ворожою державою. Однак це ствердження має іншу вагу, а саме у відношенні до тези прелеґента, що всіх обговорюваних ним дисидентів цікував брак успіху в їхній акції. Спитаймо просто: який можливий „успіх" дисидента, чи його групи? Було б абсурдом очікувати, що вони повалять великодержавний режим і апарат. Дисиденти є пробудителями приспаних народних мас і мірою їхнього успіху є пробудження цих мас до нового життя. Коли так розцінювати ролю і завдання дисидентів, то їхні успіхи були великі. Шевченко

(Продовження зі ст. 3-ої)

Проф. д-р М. Біда

УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ ТА ЇХ ЗАВДАННЯ

3

Наші купці і промисловці, у яких є охота збагатитись, працюючи самостійно в ділянці купецтва і промислу, повинні нав'язувати торговельні контакти з нашими закордонними бизнесменами. Вони можуть на ту ціль отримувати фінансові засоби з наших фінансово - позичкових установах, розсіяних по всіх континентах земного ґльобу.

Людське життя у світі — це не романтична казка, воно підлягає твердим економічним законам, і людина мусить боротися багатьма способами за своє існування. Українські бизнесмени повинні знати, яка їхня роля у приватному секторі суспільно - господарського та громадського життя, у діяспорі.

Адже до ролі промисловців належить займатися господарською чинністю, витворюванням і переробленням усяких потрібних суспільству дібр. Знову ж праця купців полягає у професійному посередництві в ділянці обміну господарськими добрами між продуцентами і споживачами.

Як відомо, в кожному розвиненому народному господарстві постійно відбувається обмін господарськими добрами. Такий обмін відбувається при допомозі торгівлі. Якраз торгівля дбає про розповсюдження всіляких господарських виробів поміж відборцями. Це торгівля, власне, і провадить цілу розподільну акцію, будучи посередництвом у часі, місці, кількості і якості.

Добре зорганізована торговельна сітка впливає на пожвавлення продукції та консумпції, спричиняючи тим загальний добробут у країні, вирівнюючи цим попит і подачу в торговельній і господарській ділянках, при тому розширює всілякі нові технічні здобутки і тим відіграє поважну ролю в новітньому цивілізаційному поступі.

З огляду на те, що для людського біологічного існування, люди мусять консумувати щоденно товари, тісно зв'язані з людським існуванням на землі, — бо щоб людина жила, мусить мати прохарчування та одяг для охорони від негоди й холоду, — бизнеси завжди будуть потрібні людині. А особливо такі бизнеси, як харчові крамниці, пекарні, м'ясарні, склади з одіжжю тощо завжди необхідні консументові, не зважаючи на господарські коньюнктуральні коливання такі, як депресія чи інфляція. Тож сьогодні девізою наших бизнесменів, а головно купців, щоб бути успішними в конкуренції з іншонаціональними купецькими закладами, при їхніх торговельних операціях є послуговуватися чесними методами та старатися якнайкраще обслужити своїх клієнтів добором відповідної й найкращої якости товарів. Пристосувавшись до цього, розвиток бизнесу для кожного нашого бизнесмена буде запевнений.

На закінчення мушу відмітити, що побажаним було б, щоб, нарешті, й ми взялись за конструктивно - творчу працю в ділянці нашого господарського життя, тим заохочуючи та допомагаючи нашим бизнесменам у важкій, часто піонерській, та корисній для нашого суспільства господарській діяльності, яку вони для добра нашої громади і свого наполегливо стараються вести. Ця діяльність проходить часто в доволі несприятливих умовах ізза браку потрібних фінансових ресурсів та інших перешкод, але проте вони не піддаються зневірі, надіючись на громадську свідомість та солідарну підтримку всього нашого суспільства у діяспорі розсіяного.

Тут ще треба відмітити і те, що, як добре наше суспільство буде звертатись до наших бизнесменів, так добре і вони будуть трактувати його та його різноманітні потреби. Тож навіть тоді, коли власники наших крамниць та інших підприємств, або взагалі професіоналісти, рахують дорожче за свій крам чи фахові послуги ніж не-українські підприємці і фахівці, то, не дивлячись на це, свідомий українець чи українка повинні робити всі свої закупи у своїх крамницях та полагоджувати інші справи в українських підприємствах, розуміючи вагу гасла: свій до свого. Розуміючи, що наші бизнесмени мають різні видатки на українські національні цілі, де, натомість, не-українські купці не заінтересовані нашими національними справами, щобільше, наші справи цілковито їх не обходять . . . Про це ми повинні пам'ятати постійно і пояснювати нашому загалові при кожній нагоді, і настанова помагати одні одним помалу прийметься в народній свідомості, у нашій національній совісті.

Також є дуже потрібним та побажаним, щоб наші бизнесмени, для осягнення більшої ефективности у своїй професійній праці, при допомозі фахової лектури підтягали свої знання та здібності все на вищий професійний рівень, бо наука і в господарській ділянці не стоїть на місці, а як і в усьому іншому йде вперед, і тому ми мусимо пристосовуватися до поступу модерного життя і сучасної науки та до їх вимог. Живучи ж у ЗСА, мусимо дещо запізнатися і з питанням, як витворились і як діють американські бизнеси?

Все це можна осягнути гуртом, при спільній співпраці нас усіх, і недарма наша народна мудрість голосить, що „в єдності сила". Тому наслідуймо її та стараймося використати кожну добру нагоду й з повним довір'ям вступаймо в члени Товариства Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів у Чикаґо та інших місцевостях, де такі товариства існують, а тим допоможемо і своїм власним інтересам і допоможемо цілій нашій громаді піднестися на вищий господарський, культурний і духовий рівень. Це наш святий національний та громадський обов'язок у діяспорі.

(Кінець)

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці
запрошує Вас на
ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ

ІРИНИ ЗЄЛИК

в неділю, 27-го квітня 1975 р., год. 1-ша по пол., у великій залі Галереї ОМУА, 149 2-га Авеню в Ню Йорку. Виставка буде відкрита в будні від год. 6-8 та суботи і неділі від год. 1-8 вечора і триватиме до неділі 11-го травня 1975 р.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ
запрошує своїх Членів
Приятелів та Симпатиків на

ВЕСНЯНИЙ РАВТ

який відбудеться

дня 10-го травня 1975 року

о год. 9-ій вечора, в залях

Українського Народного Дому в Ню Йорку, Н. Й.

при 140 Друга Авеню
Оркестра ІРИНЕЯ КОВАЛЯ „ТЕМПО"
Співає ЮРІЙ ГРАБ

- Традиційно-смачний буфет у заряді ВШ. ПАНЬ.
- Стрій візитовий.
- Вступ $10.00. Студенти $2.00.
- Дохід призначений на улаштування змагових лещетарських таборів КЛК.
- У справі замовлення столиків, проситься звертати до: JAROSLAU W. KRYSHTALSKY 72-81; 113th Street, Apt. 4 L, Forest Hills, N.Y. 11375 Tel.: (212) 793-1995

ЦИМ ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ СКЛАДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПЛАТНИКІВ НАРОДНОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ —

Відділ Нюарк, Н. Дж.

що

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

— відбудуться —

в неділю, 27 квітня 1975 р.
о год. 5-ій по полудні

в залі Українського Народного Дому
140 Проспект Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

Запрошуємо до участи у зборах всі складові організації і Платників Народного Фонду.

УПРАВА ВІДДІЛУ
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО
КОМІТЕТУ АМЕРИКИ, НЮАРК

УКРАЇНСЬКА ПРОЩА

на Святий Ювілейний Рік до Риму і Люрду

ПОЛУЧЕНЕ З ТУРОЮ ПО ЕВРОПІ

23 ДНІ

яку влаштовує Парафія свв. Володимира й Ольги в Чікаго під проводом о. крилошанина Маріяна Бутринського.
Виїзд 26-го червня з Чікаґа або Торонта — поворот 18-го липня.

$849.00 —це ціна в якій включена подорож літаком, транспортація поїздом і автобусами по Европі, нічліги у першорядних готелях (2 особи в кімнаті), сніданки і вечері та звидкування цікавих об'єктів.

У ПРОГРАМІ: 5-денний побут у Римі та участь в Архиерейських Богослуженнях під проводом Блаженнішого Патріярха Иосифа у Базиліці св. Петра, і в Соборі св. Софії, проща до Люрду та відвідини Лондону, Парижа, Пізи, Фльоренції, Венеції та Мюнхену.

За ближчими інформаціями та брошурами просимо писати або телефонувати:

Sts Volodymyr and Olha Parish
2247 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60612
Tel. (312) 235-9007

І в Польщі розпочалась партійна чистка

Варшава. — Польська режимова преса у Варшаві повідомила, що 4-го квітня ц.р. партійні органи в Польщі на передодні VII-го З'їзду Польської комуністичної партії зарадили виміну партійних документів. Процедуру виміни розпочато в Катовіцах, осідку теперішнього першого секретаря ЦК Герека, і йому першому вручено з парадою новий партійний документ. З тієї нагоди Герек виголосив промову про ідеологічне „удосконалення партійних кадрів".

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці
запрошує Вас на
ВІДКРИТТЯ ПЕРШОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ
ЯРЕМИ КОЗАКА

в неділю, 27-го квітня 1975 р., год. 1-ша по пол., у малій залі Галереї ОМУА, 149 2-га Авеню в Ню Йорку. Виставка буде відрита в будні від год. 6-8 та суботи і неділі від год. 1-8 вечора і триватиме до неділі 11-го травня 1975 року.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК
СТАНИЦЯ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 25 квітня 1975 р.

„Український вояк під Бродами"

Доповіді читають:
д-р Р. ДРАЖНЬОВСЬКИЙ, інж. ТИС-КРОХМАЛЮК і п. В. БУДНИЙ
Поезії про битву під Бродами виконають, в музичному супроводі:
ОЛЯ КИРИЧЕНКО-ШУГАН, МАРІЯ СЛУПЧИНСЬКА і ЮРІЙ ДЕНИСЕНКО
Мистецький керівник:
О. „ҐоҐо" СЛУПЧИНСЬКИЙ
ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ при ЧАЮ і СОЛОДКІМ
Початок — год. 7-ма вечора

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

для вшанування 80-ліття з дня народження
поета МИХАЙЛА ДРАЙ-ХМАРИ
відбудеться в суботу, 26-го квітня 1975 року в годині 5-ій веч., в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:

1. Д-р Л. ЛУЦІВ: Відкриття
2. Проф. д-р В. ЛЕВ: доповідь на тему „Українські неокласики".
3. Проф. д-р О. АШЕР: доповідь на тему „Поетична мова М. Драй-Хмари".

Вхід вільний!
Дирекція Філологічної Секції НТШ

КОНЦЕРТИ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ім. Тараса Шевченка

Диригент — ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ

YOUNGSTOWN — Неділя, 27 квітня 1975 р., 4:00 по пол., Chaney High School Auditorium, 731 So. Hazelwood Avenue;
PITTSBURGH — Субота, 10 травня 1975 р., 8:15 веч., Carnegie music hall, 4400 Forbes Avenue, Oakland;
BUFFALO — Неділя, 11 травня 1975 р., 2:30 по пол., Dnipro, 562 Genesee Street;
ROCHESTER — Неділя, 11 травня 1975 р., 8:30 веч., Benjamin Franklin Senior H.S. Auditorium, 950 Norton Street;
SYRACUSE — Понеділок, 12 травня 1975 р., 7:30 веч., Bishop Ludden High School Auditorium, 815 Fay Road;
ALBANY — Вівторок, 13 травня 1975 р., 8:00 вечора, Chancellors Hall, 31 Washington Avenue;
TRENTON — Середа, 14 травня 1975 р., 7:30 веч., Junior Four High School Auditorium, Dayton & Lolor Sts.;
BALTIMORE — Четвер, 15 травня 1975 р., 8:00 веч., Maryland Historical Society Auditorium, 201 W. Monument Street;
PHILADELPHIA — П'ятниця, 16 травня 1975 р., 7:30 веч., Olney High School Auditorium, Front and Duncannon Sts.;
NEWARK — Субота, 17 травня 1975 р., 8:00 веч., Union High School Auditorium, North 3rd St. off Burnet Avenue, Union, N.J.;
NEW YORK — Неділя, 18 травня 1975 р., 4:00 по пол., High School of Fashion Industries, 225 W. 24th St.;
SCRANTON — Вівторок, 20-го травня 1975 р., 8:00 веч., Central H.S. Auditorium, 501 Vine Street;
HARTFORD — Середа, 21 травня 1975 р., 8:00 вечора, Bushnell Memorial Hall, 166 Vapitol Avenue;
BOSTON — Четвер, 22 травня 1975 р., 8:00 веч., Boston English High School Auditorium, 77 Avenue & Louis Pasteur St.;
MONTREAL — П'ятниця, 23 травня 1975 р., 8:00 веч., Salle Claude Champagne, 220 Avenue, Vincent. — D'indy;
SUDBURY — Субота, 24 травня 1975 р., 8:00 вечора, Fraser Auditorium, Laurential University;
TORONTO — Неділя, 25 травня 1975 р., 4:00 по пол., Queen Elizabeth Theatre, Exhibition Place.

Квитки вже тепер можна набувати в українських книгарнях та парафіях.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

збудив глибоко заснулий народ, Драгоманов зактуалізував соціяльне питання і випровадив проблему окремішности України від Росії на міжнародну арену соціялістичного руху. Без Шевченка і Драгоманова, не було б ані Петлюри, ані української революції 1917 р.

- * -

Хтось міг би закинути, що вся оця полеміка безпредметна, що вона є боротьбою з вітряками, що надто широке окреслення доповідачем його теми було припадкове і що його наміром було дійсно проаналізувати лиш короткий проміжок часу української історії та торкнутися тільки спротиву проти Росії.

При найкращій волі прийняти таку можливість, все ж таки виринає питання: чому ж тоді доповідач не згадав ні словом постаті Миколи Міхновського, його Братства Тарасівців і його пов'язання із РУП (Революційна Українська Партія). Він же діяв на центрально - східніх землях проти російського режиму і в обговорюваному періоді часу.

Аналіза цієї групи дисидентів не дозволила б була прелеґентові поставити тези про дуже малу чисельність членства дисидентських груп а що головне, він не міг би був твердити, що ВСІ дисидентські групи того часу орієнтувалися на ширші політичні концепції, а не стояли на національних самостійницьких позиціях.

Знову ж: обговорюючи 1920-ті роки теж на східньоукраїнських землях, доповідач зупинився виключно на постатях Шумського, Хвильового і Скрипника, а поминув мовчанкою Єфремова і його товаришів та Спілку Визволення України.

Доповідач створив парадоксальну ситуацію: Шумський, Хвильовий і Скрипник власними руками і в активній боротьбі проти відновленої української держави допомагали Росії поширити свою імперію на українські землі. Якщо вони пізніше опинилися в опозиції до практик цієї імперії, то вони все таки були подекуди дисидентами самі проти себе. І їх саме, Шумського, Хвильового і Скрипника, поставив прелеґент поруч і нарівні із Шевченком і Драгомановим, а промовчав зовсім Єфремова і товаришів, які, власне, були дисидентами проти Скрипника, Хвильового і Шумського.

Такі погляди і така побудова доповіді не могли бути припадковими. Спеціяліст від історії Сходу Европи не міг не знати про поминені ним групи дисидентів. Ці групи просто не підходили до штучно наперед створеного прелеґентом образу і характеристики українських дисидентів даного історичного періоду. Це викликає враження тенденційности. А тенденційність у науковій доповіді — смертельний гріх.

Д-р Осип Е. Бойчук
Детройт

Акварелі Катрі Кричевської-Росандич в Детройті

Акварeля, найстарший засіб малювання, вживаний вже єгиптянами, допроваджений до майстерности китайцями і оживлений англійськими малярами 17-го століття, знайшла в Катрі Кричевській мисткиню, яка також вибрала її як середник вислову свойого малярського таланту.

Через змінливе насилення фарби застосування акварелі дуже складне.

Воно вимагає знання реакції фарби, досвіду та меткої руки, бо коли фарба втече, маляр мусить відразу творити нову концепцію.

Виставка акварель Кричевської в ґалерії „Еко" в Детройті вказує на її бездоганне опанування цієї техніки.

Її цікавить природа в різних порах року і вона вдало схоплює її атмосферу і настрій. Зимові краєвиди в імлі напоєні ніжним ліризмом. Наше село це краєвиди уяви і серця, і хоча може дещо романтизовані, але аж боляче близькі і рідні. Ніжним тінюванням викликує бажаний настрій, в більшості м'якший і спокійний. Чим можна краще віддати почуття самоти і туги, як не кількома птахами загубленими в повітряних просторах?

Вона не вагається творити і більші картини. Її „Пральки" композиційно влучно розв'язані, правильно схоплюють сенс цієї побутової сцени: там не тільки виконується певну працю, але також обговорюється всі свіжі новини.

Її манить архітектура церков, їх вигляд літом і зимою, романтичні замки і хоча це перелетні візії, вони викінчені і завершені. Її молочно — синява вода раз тремтить життям, раз спокійна, коли опущені човни стоять нерухомі.

Укладом людських сильветок вона віддає безжурність паризького кафе, а тендітність дерев правильно ілюструє паризький бульвар.

Вплітаючи людські постаті мисткиня творить картини повні гармонії і співзвучности людини з її окруженням. Частійше вживання цього сюжету збагатило б тематику її картин, що було б безперечним кроком вперед.

Спонтанність її техніки, свіжість її красок і любов, яку вона виявляє до своїх сюжетів, полонять глядача і переконують, що для Катрі Кричевської мистецтво — це щось більше як професія. Воно для неї життєва конечність.

Вітаючи щиро Катрю Кричевську-Росандич з її успіхом, українські любителі мистецтва радіють, що вона вступила в славні сліди свого діда Василя, стрия Федора і Миколи, батька Василя і тим самим продовжує традиції роду Кричевських, обдарованих творчим надхненням, з роду в рід.

В. Баран

Замість квітів на могилу мого Товариша зі Студій
бл. п. д-ра ВАСИЛЯ ЖОВНІРОВИЧА
що помер в Рочестері, Н. Й. 21-го березня 1975 р.,
складаю 50.00 долярів
на Гарвардський Центр Українських Студій.
Д-р Осип ОРИШКЕВИЧ

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. д-ра Івана Заваликута

зложили
на ФОНД „ЦЕРКВА в ПОТРЕБІ":

по 100.00 дол. д-р Іван і Анна Дутко (Детройт);
по 50.00 дол. — д-р Олександер і Ярослава Гудзяк, д-р Михайло і Марія Логаза, д-р Михайло і Іванка Семчишин, п-во Евстахій і Марія Кульчицький, д-р Василь і Рома Саляк, мґр Михайло і мґр Ірена Рубич;
по 25.00 дол. — д-р Іван Козак з дружиною (Ню Йорк), мґр Мирон і Марія Кузьма, д-р Василь і Марія Палідвор (Ню Йорк);
по 20.00 дол. — п-во Богдан і Марія Тимяк;
по 10.00 дол. — п-во Любомир і Люба Вілик (Рочестер), п-во Зиновій і Марія Боднарчук (Ютика), інж. Роман Войтович, п-і Софія Данко і син Богдан, мґр Ілля Городецький з дружиною, інж. Мирослав і Надія Троян, дир. Осип і Севера Ціпренко, п-во Мирон і Орися Ціпренко, п-во Богдан і Дарія Ціпренко, п-во Ярослав і Ерна Шиляр;
по 5.00 дол. — п. Петро Бацуцький, інж. Тома Боцонь, п. Іван Волошин, п. Микола Годяк, п. Евстахій Маштаїр, п. Володимир Мельничук, п. Микола Павлів, п. Іван Старейкий, д-р Мирон Ткач, п. Василь Фенцор, інж. Теофіль Фраціва, п. Іван Щербанович, Відділ ООЧСУ;
3.00 дол. — п. Онуфрій Гриша.

Разом: 668.00 (шістсот шістдесять вісім) долярів.

Замість квітів на могилу Дорогого нам Приятеля
св. п. мґра ВОЛОДИМИРА СТЕЦУРИ
складаємо пожертву 25.00 долярів
на Фонд Блаженнішого Кардинала Иосифа.
Осип і Ярослава ГАПІЙ

В пам'ять Співтоваришa скитальської долі і недолі
і Дорогого-Незабутнього Друга
сл. п. проф. д-ра ВАСИЛЯ СТЕЦЮКА
складаю на Патріярший Фонд в Римі
50.00 долярів.
Нюарк, Н. Дж. Богдан СТЕФАНОВИЧ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. проф. д-ра ВАСИЛЯ СТЕЦЮКА
складають на цілі НТШ в ЗСА
суму 10.00 долярів.
Бейсайд, Н.Й. Інж. Ярослав і п-і Слава РУБЕЛЬ

Замість квітів на свіжу могилу
нашого Дорогого і Незабутнього
проф. д-ра ВАСИЛЯ СТЕЦЮКА
на Український Вільний Університет
складають по 50.00 долярів:
Леся і Ярослав ТКАЧІ
д-р Іванна і д-р Олег РАТИЧІ

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої
і Незабутньої Приятельки і Хресної Мами
бл. п. ГАЛИНИ ЗАХАРКІВ
складаємо 20.00 долярів
на Гарвардський Університет Українських Студій.

•

Шановній, Опечаленій Родині, висловлюємо
глибокі вирази співчуття.
МАЛАХОВСЬКА Ольга з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. д-ра Івана Заваликута

на ФОНД УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ
зложили:

по 50.00 дол. — д-р Василь і Рома Саляк, мґр Михайло і мґр Ірена Рубич;
20.00 дол. — д-р Святослав і д-р Галина Клюфас;
по 10.00 дол. — д-р Микола і мґр Мотря Богатюк, п. Осип Зачкевич, п. Павло і Марія Карпишин, д-р Володимир Когутяк (Ютика), п. Іван Пиндус, п. Іван Шігуляк, д-р Іван Подюк, п-во Роман і Надія Шарай, інж. Мирон Сидорович;
по 5.00 дол. — п. Григорій Базар, п-во Ярослав і Михайлина Величко, п-і Фалина Войтович, п. Андрій Гірняк, п. Степан Грицик, п. Евген Гусак, д-р Богдан Кміцикевич, п. Петро Луцишин, п. Ілля Мигдаль, п. Микола Проскуренко, п. Володимир Прибиля, п. Степан Рекуляк, п. Ростислав Склозний, п. Григорій Свєнціцький, п. Евген Тишко, п. Олекса Шмокалюк;
по 2.00 дол. — п. Павло Гриник, п. Василь Петрів, п. Василь Равлінко.

Разом зібрано 296.00 дол. (двісті дев'ятдесят шість).

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 21-го березня 1975 року, ненадійно, відійшов у Вічність

бл. п.

д-р ІВАН ЗАВАЛИКУТ

Горем опечалені по втраті нашого Найдорожчого Мужа, Батька, Тестя, Дідуня і Прадідуня, складаємо цією дорогою найщирішу подяку всім Рідним, Приятелям і Знайомим, що в тяжких для нас днях виявили багато серця і співчуття, а Покійному любов, признання і пошану.

Передовсім складаємо щиру подяку Впр. о. пароховi шамбелянові Василеві Середовичеві, о. крилошанинові, пароховi Ютики Богданові Смикові та о. Пилипові Бумбардові за відправлення Парастасу і Жалобної Панахиди, Поминальної Богослужби та Похоронних Обрядів, а всім Хористам і Диригентові маестрові Крукові за гарні співи.

Зокрема сердечно дякуємо о. шамбелянові Середовичеві за глибоко-змістовну проповідь-прощання Покійного в Церкві. Впр. Сестрам Василіянкам за слова розради, молитви та Служби Божі.

Особлива наша подяка і вдячність Вп. д-рові Іванові Подюкові довголітньому лікареві нашої Родини за його дбайливу лікарську опіку над Покійним до останньої хвилини Його життя.

Ми дуже вдячні всім Членам нашої Рідні, що прибули на похорони, родині Ціпренків, і Кульчицьких, та дякуємо Їм за слова розради, Служби Божі та пожертви.

Щиросердечна подяка нашим Приятелям за поміч у влаштуванню похоронів та їхні неоцінені прислуги: панству д-рам Логазам, Карпишинам, інж. Сидоровичам, Крупам та пані Жизневській. Зокрема дякуємо п. д-рові Михайлові Логазі за добре опрацьоване прощальне слово виголошене на Панахиді, в якому наче в калейдоскопі відтворив багату мозаїку політичної, громадської та професійної діяльности Покійного, насвітлюючи Його кришталевий характер повний ідеалізму, патріотизму та самопосвяти для свого Народу. Належна подяка від нас п. д-рові Святославові Клюфасові за зворушливе прощання Покійного на Панахиді і Тризні від Відділу УККА та Громадянства.

З цілого серця дякуємо о. крилошанинові Богданові Смикові, приятелеві нашої Родини за те, що так вміло провадив Тризною, та прегарно сплів усі промови у вінець споминів про Покійного — у „Казку-Розповідь".

Щиро дякуємо слідуючим промовцям, п. Іванові Шигуляковi, заслуженому діячеві нашої громади, учасникові Визвольних Змагань за прощальне слово від громади та спомин про громадську працю з Покійним. Визначному лікареві-громадянинові, учасникові Визвольних Змагань в УСС д-рові Іванові Подюкові за цінні спогади про політичну діяльність і співпрацю з Покійним на рідній Покуттю. Приятелеві д-рові Михайлові Семчишинові, що прибув з Вашинґтону, за незабутні спомини про зустріч з Покійним „меценасом" в таборі біженців і дружні зв'язки з нашою родиною. Визначному громадсько-політичному діячеві д-рові Миколі Богатюкові за змістовне прощальне слово від Організацій Визвольного Фронту. Мґр Михайлові Середовичеві за гарну характеристику Покійного, як політичного діяча і суспільника подану в його патріотичнім слові від Орган. ОДВУ. І вдруге подяка о. крилошанинові Богданові Смикові за прощання від Пластової Станиці, а пані Руті Галібей за слова співчуття від Шановної Родини Витановичів.

Ми незвичайно вдячні і зобов'язані всім Паням з організації ОЖ ОЧСУ за гарне влаштовання Тризни, за жертвенну працю та їхні співчутливі, добрі серця. З цілого серця складаємо подяку всім Учасникам Панахиди, похоронів і Тризни, а також всім замісцевим Приятелям і Знайомим за телефонічні і листовні кондоленції. Щире Спасибі всім-всім за численні Служби Божі, прегарні квіти та пожертви на Церкву в Потребі та на Українських Інвалідів. Дякуємо п. Іванові Пиндусові за переведення збірок.

Якщо ми помилково когось поминули, просимо вибачити.

Нехай Всевишній винагородить Вас Усіх щедро своїми ласками за Ваші добрі серця.

В глибокому смутку —
МАРІЯ — дружина
ІРЕНА — дочка з мужем
РОМА — внучка з мужем і дітьми

Увага! Випані, Морістовн і околиця! Увага!

18-ий Курінь УСП-ок „ШОСТОКРИЛІ" та 61-ий ВІДДІЛ СУА
ім. Л. УКРАЇНКИ у ВИПАНІ, Н. Дж.
запрошують всіх дітей на

ВЕЛИКУ ДИТЯЧУ ЗАБАВУ

„ВІТАЙ ВЕСНО"

що відбудеться
в НЕДІЛЮ, 27-го КВІТНЯ 1975 РОКУ, о год. 3-ій по полудні
в залі при ЦЕРКВІ СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ, Rt. 10 & S. Jefferson Rd., Whippany, N.J.
Програмою вміло будуть провадити Т. і А. СТАРУХИ
Вступ: діти — 75¢, дорослі —$1.00.

Д-р Лука Луців:

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна: $.60

Замовляти:

SVOBODA

81-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303

Мистецька Рада Нюйоркського Стейту:

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — 27-го КВІТНЯ 1975 р., год. 5-та вечора
Заля CUTLER UNION, 560 University Avenue, Rochester, N.Y.
Беруть участь оперові співаки і драматичні актори, оркестра Олбанської Округи, хор „Сурма", Рочестер, танцювальна група „Черемош".
28. IX. 1973, „Свобода" — „Цю оперу виконано яскраво і на високому професійному рівні..." — В. Чапленко. Вінґгемтон Сан Вюлетен з 22-го травня 1972 р. — „Опера зробила надзвичайно позитивне враження, була приємною і радісною".

Старанням Відділу УККА в Рочестері
Український Оперний Ансамбль Ню Йорк
після повного успіху у Філядельфії
і Вінґгемтоні — поставить
ОПЕРУ

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

СПОРТ

ВІДБИВАНКА

„Ч. Січ" першуном Східнього району ЗСА ч. 2

Вест Пойнт, 11 квітня 1975 р. — Тут відбулися в просторих спортових залях славної в ЗСА військової Академії, відбиванкові першенства Східнього району ч. 2 в яких взяло участь 27 чоловічих і 12 жіночих дружин, які змагалися в клясах „А" і „Б". З 3-х українських дружин, обидві І-ші — жіноча і чоловіча „Ч. Січ" виступали в „А" клясових групах, а П. А. Л. Пасейк, в якому виступають українські змагуни, грали в „Б" клясовій групі.

В жіночій групі І-ша дружина „Ч. Січі", в переважаючому складі юначок і тільки з двома досвідченими ветеранками, цим разом осягнули більшого успіху і разом з клюбом латвійок з Ню Йорку, зайняли останні місця, після таких визначних дружин, як: Вандербилт Н. И. Бракпортського коледжу Н. И., Вестчестеру Н. И. і Стетен Айленду. В чоловічій групі „Ч. Січ" вп'яте в цьогорічному сезоні осягнула звання першуна, встановивши для себе і на терені східніх ЗСА відповідний рекорд, здобувши до тепер: першенства: ААЮ Ню Джерзі, ААЮ східньої Америки, турніру „Комішонера" в Квінсі, Н. И., турніру в Принцтон Н. Дж., віце-чемпіона 4-х Стейтів в Кемден Н. Дж. і врешті першенство району ч. 2. В звітовому турнірі гри проходили круговою системою по 2 сети в яких „Ч. Січ" перемогла: Бінґемптом УМСА 15:11, 15:4, Скенектеді УМСА 15:-11, 15:9, ремісувала з Принцтоном 15:7, 9:15 і Вандербілт УМСА 15:12, 13:15 та в останніх рішальних про І-ше місце і найбільш емоційних та завзятих змаганнях, перемогла сильний клюб Вест Сайд УМСА Н. И. — 15:11 і 15:13.

Між численною публікою, що проглядалася змаганням „Ч. Січі" з своїми суперниками, було ряд кадетів Академії і між ними здібний кадет українець на 4-му році науки Богдан Твердовський, член відбиванкової дружини Вест Пойнту.

Склад жіночої дружини „Ч. Січі": О. Паславська, О. Напора, Л. Напора, Х. Клапіщак, Р. Сорочко, О. Ярош, З. Ткач і Р. Тимкевич. Провідник дружини Олесь Напора.

Склад чоловічої дружини: Н. Паславський, М. Паславський, Ґ. Вишиганов, П. Кругер, Я. Тушик, В. Савари, Л. Олесницький, Ю. Темницький.

ФУТБОЛ

„Чорноморська Січ" — — „Інтер Сербія" 0:2 (0:1).

Елизабет, 12 квітня — В чергових першенських змаганнях Ліги Ню Джерзі" Шейфер Ліги Ню Джерзі „Ч. Січ" зазнала поразки на виїзді в Елізабеті з місцевим клюбом „Інтер Сербія" 0:2. В цій зустрічі „Січовики" були вповні рівнорядними партнерами господарів, одначе недиспонований напад, що в ньому бракувало М. Фарміги і Вас. Каздоби не використав кілька певних можливостей здобути голі і цим самим вирівняти вислід, або навіт виграти ці важливі змагання. Склад „Ч. Січі": Ґільґерс, В. Паньків, Касіяненко, Охрименко, П. Паливода, І. Паливода, Лужняк, Ілемський, Козар, Юрчак, І. Паньків, Ткач, Маза. Провідник Михайло Паливода.

О. Твардовський

„Леви" першуном стейту Іллиной у розгривках за професійну чашу ЗСА

Леви - Олімпік 2 : 0 (1:0)

30-го березня розіграли Леви фінальні змагання за професійну чашу ЗСА із грецькою дружиною „Олімпік" і виграли їх 2:0. Це вже четверте першенство УАСТ „Леви" підряд. Три попередні — це чаша губернатора і першенство Вищої Дивізії у 1974 р. та чемпіонат Індор - Турніру в зимі цього року. На цьому може і закінчитися, коли кількох найкращих змагунів УАСТ „Леви" перейде до професійної дружини „Стінґс", що тепер твориться у Чикаго.

До змагань із „Олімпік" „Леви" виступили майже у повному складі (без Банаха і Шефера). Гра відбувалася при дуже холодній погоді та сильному вітрі. Часом перепадував сніг. При таких несприятливих атмосферичних обставинах ці перші змагання цього року на відкритій площі не відзначалися красою. Не було точних подач чи гарних комбінацій ні з одної ні другої сторони. Гра рівнорядна, виграли більш рутиновані „Леви". Ворота добули: Рой у 18 хв. гри із подачі Ґріна та Ґрін у 73 хв. із подачі Шлапака. Андрущишин вихопився був кілька разів із м'ячем, одначе суддя відсвистав відсторонь. Йому треба пристосуватись до нових правил гри на відкритій площі.

По цій перемозі „Леви" ідуть до Мілвокі, де розіграють змагання із першуном стейту Віскансин і якщо виграють, то на черзі є Ст. Люїс. Як далеко „Леви" зайдуть, залежатиме від того, як довго зможуть задержати свій дотеперішній склад і чи по відході деяких змагунів зможуть заступити їх новими добрими змагунами.

Склад УАСТ „Леви": Вінтер М., Скороход Л., Крат М., Возьний М., Гузелла Дж., Лецюк Я., Ґрін Р., Рой В., Андрущишин Е., Шлапак В., Іваник М., Овчарук М., Кійка Хр., Сорія А. Менажер: Анатолій Гординський.

Роман Б. Прихтан

Шевченківські роковини в Ґошен

Українська громада двох містечок Ґошен та Елкгарт (Індіяна), відзначила 9-го березня роковини, близького українському серцю, Поета і Пророка Т. Г. Шевченка.

Святкування розпочалося відправою Панахиди в місцевій УАПЦеркві св. Тройці, що її відправив настоятель цієї церкви о. Павло Багнівський, при численній участи парафіян та ОДУМ-івської молоді.

Святочну академію відкрив учитель парафіяльної школи Петро Швець, вітаючи всіх присутніх гостей від імені парафіяльної школи, ОДУМ-у та всієї православної громади.

Як в минулому році, так і цього року, великих старань і здібностей приклала п-ні Віра Швець до підготовки цього свята.

Мистецьку програму розпочали співом американського національного гимну і „Заповітом". Надзвичайно велично і зворушливо було бачити, як наймолодші віком юні ОДУМ-івки, Наталочка Швець, Марта Вербянська та Наталка Дубінін, відспівали пісню „Поклін Тобі Тарасе" і склали китиці квітів перед портретом нашого великого пророка Т. Г. Шевченка. Коротке, але багате змістом святочне слово прочитала п-ні Марія Гулевич.

Після цього багато дітей деклямували Тарасови вірші. ОДУМ-івський хор і група бандуристів, під керівництвом Євгена Вербянського виконали „Думи мої" з такою умілістю, що присутні на залі просили своїми оплесками повторити цю пісню знову, що й було доконано.

Чарівним сопрано Валя Гулевич виконала пісню „Така її доля", а мішаний хор проспівав „Реве та стогне Дніпр широкий".
вала вірш „До Основ'яненвала вірш „До Основяненка".

Програму закінчили відспіванням українського національного гимну.

О. Б.

В. Ласовський

На передових позиціях культури

(До постави „Одруження" в Ню Йорку)

Глибоке враження, що його залишили по собі торонтонські виконавці виведенням Гоголевої комедії „Одруження" в Ню Йорку, з'ясовується в трьох моментах. Перший з них, це мистецька якість ставленого твору, що в ньому їдкою сатирою батожить Гоголь московських „людішек", їхні дрібні душечки, зодягнені в европейські костюмчики та уніформи, загнані в затхлі закутини претенсійних конвенансів, які все ж нездатні закрити покручної наготи тих душечок. Вихолощені вони з уської романтики, якихось вищих ідеалів і замилувань. А бувши самі такими безмежно комічними, нездатні, неспроможні навіть крихіткою почуття гумору прикрити свою покручність.

Слід принагідно зауважити, що в тій самій площині, у всіх своїх сатиричних творах, Гоголь розкриває понуру істотність московської ментальности, черпаючи свою тематику з московського, поміщицького й чиновницького побуту. Яким же ж яскравим протиставленням до цієї геніяльної сатиричної психоаналізи московських „людішек", є творча китиця Гоголевих творів з українською тематикою, навіяна пахощами романтики, опоетизовуванням української природи і вмальованого в неї українського стафажу, теж добродушним сміхом з тонким почуттям гумору української людини! Невже цей промовистий контраст непомітний прислiпкуватим нашим „принципіялістам", коли вони постумент автора високопатріотичного „Тараса Бульби" раз-у-раз виштовхують з нашого пантеону в московський?

Друге, чим порадували нас торонтонці, це те, що з „Одруженням" вони привезли нам, суцільно оцінюючи поставу, Театр, власне з великої літери, справжній Театр. Привезли вияв культури, що поза межами дилетантства і низькопробної аматорщини, якою, на жаль аж надто часто, безкритично заспокоюється у нас голод на справжнє мистецтво і прагнення культурного росту, а з тим вбивається віру в те, що ми здатні творити і вирощувати культурні цінноці. Такий саме вияв привезли нам торонтські гості, вияв, яким міряється верхні досягнення культурної зрілости того середовища, що з нього цей вияв виник, хоча його в тому чи іншому можна піддавати критичній оцінці і то суворішій і вимогливішій, що вищий мистецько - професійний його ступінь.

Тут переходимо до третього достоїнства торонтського „Одруження". А коли мова пішла про професійність, то з того окреслення нашу критичну оцінку і почнемо.

Окреслення „професійність" у різних родах мистецтвотворення має, як відомо, два значення. Одним визначається ступінь певного рутинерства, ремісничої завчености виконання. Іноді професійність здатна, своїми виконними штампами, завченою манерою і блискучою обшліфованістю подачі образу, вбити щирість і безпосередність творчого вислову. Тоді професійність стає неґативом і талановита аматорщина може її значно перевищувати.

В іншому значенні професійність—це вдосконалення форм і засобів мистецької подачі. Це здатність мистця майстерними засобами усувати перепони до щиро - емоційного творчого самовияву. Цією позитивною професійністю, актора - мистця не наділяють драматичні школи „визубрюванням" міму, ставленням голосу, фразуванням, дресуванням ходіння по сцені і вивчанням „запропонованих обставин". Таку професійність в актора, як засобу до творення мистецького образу, зумовляє виключно його талант, культурність, розум і творча інтуїції. Належно б згадати, що переважну більшість наших найбільших акторів, на переломі двох останніх століть, формували не драматичні школи, яких у нас і не було в той час, тільки ті найвищі навчальні академії, що вони їх принесли зі собою на світ в своєму серці, розумові і любові до театрального мистецтва.

Торотське „Одруження" позначене, у всіх своїх подробицях виведення, тією позитивною професійністю, вже починаючи з декорацій мистця Еміля Теліжина, що його особою ласкава Мельпомена обдарувала „Заграву". Режисер Юрій Бельський виповнив цю майстерну оправу постави куншітом вдумливого режисера, який дуже вдало передав епоху дії „Одруження", в чому успішно допомогла йому Марія Левицька своїми простудійованими костюмами (і ця мисткиня теж дар щедрої Мельпомени). Глибоко відчув режисер Ю. Бельський своєрідні риси Гоголівської драматичної сатири і згущені її фарби він вірно передав у режисерському здійсненні „Одруження". Це помітне м.ін. у формуванні мізансцен, які завжди являються якби підтекстом театральної постави. Помітне це теж і в прискореному чи сповільненому ритмі акції, а в сповільненнях глядач, як під збільшуючим склом мав змогу спостерігати карикатурність того чи іншого лицедія.

Талановитість Бельського-режисера йде в парі з його акторським виведенням ролі старого парубка, Подкольосіна. В пляні яскравого ґротеску він дав суцільну, вирівняну в усіх відношеннях креацію, починаючи від блискучого фразування, почерез мім і кінчаючи на вирівняній лінії „психологічного автентизму", без заскоків у „психологічне фальшівництво", що його допускаються у своїй творчості не лише письменники, але й актори, які не зглибили якслід характер відтворюваного типажу. Знайти рівновагу поміж ґротеском і психологічним автентизмом, вміти поєднати їх, не попадаючи в шарж, може тільки артист озброєний всіма майстерними засобами позитивного професіоналізму.

Гідним партнером Бельського в ролі приятеля й свата Подкольосіна був Володимир Довганюк. Ніякий з його попередніх сценічних виступів не переконав глядача так достатньо в акторській культурі, вдумливості та творчій інтуїції цього талановитого артиста, як цей. Як і в Бельського, портрет змальований Довганюком, дрикґунистого, в'юнкого інтриґанта - свата, був живий, переконливий, без одного фальшивого мазка, або театральною мовою кажучи, без переграння, дарма, що ввесь час він балянсував на грані ґротеску і шаржу.

Дует Бельський - Довганюк, контрапунктичність їхніх ідеально взаємодоповнюючих креацій, став одним з кращих і незабутніх досягнень „Заграви".

За цим дуетом послідовно належить вичислити учасників терцету: — І. Довгаля, І. Кушніренка й А. Ількова. Гру цих артистів належить оцінити приблизно мірилами, що ми їх застосували до гри Бельського і Довганюка. Вони, всі три, як бачиться, в готуванні своїх роль, вдумливо шукали образу і кожному з них вдалося його щасливо знайти. Кушніренко в паяцуватій ґалянтності, Ільків в ґалянтній пришелепуватості, а Довгаль у ведмежій „монументальності" опудала. (Ах, який той Яїчниця чудовий!..", — чулося голосну репліку поміж глядачами). Годі теж висловити якийсь закид щодо майстерности слуги Степана у виконанні К. Савицького, бо і він був на свій спосіб „чудовий".

Обсада жіночих роль становить чотири окремі сольові появи, вже самим Гоголем не пов'язані в суцільний ансамбль.

Рисковну в своїй складності ролю Теклі Іванівни виконувала Ніна Теліжина. Боже мій, вигукнув у думці глядач, та невже оця відьмувата лепетиха з неприємним, хриплим голосом, перекупеською вульґарною жестикуляцією, це та ж сама заворожлива красуня Анна з „Украденого щастя" з мелодійним голосом і грацїйними рухами? На таку велику розбіжність і контрастовість амплюа, як власне Анна — Текля, може дозволити собі тільки особливо обдарований артист. Є ним, безумовно, Ніна Теліжина. А тому, що боїмося впасти в пересаду похвалами креації Теліжинової обмежимося тільки до ствердження, що на таких майстрах, як ця артистка, можна будувати Театр з великої літери.

М. Левицьку покривдив Гоголь ролею тітки, Олени Пантелеймонівни. „Виграти" з цієї ролі можна було небагато. Та все ж Левицька „виграла" з неї стільки, що можна висловити їй признання за кольоритність виведення цієї майже епізодичної ролі.

Багато надій подає молода дебютантка Л. Шліхта в ролі відданиці, Агафії Тихоновни. Може її виконання своєї ролі не зовсім вкладалося в ґротесковість загального пляну комедії, може вона ще не зміла знайти опуклости комедійних рис у творенні образу відданиці, яка за всяку ціну прагне знайти жениха, будь він навіть і таким старим опудалом, як Яїчниця, проте скромний старт у театральне мистецтво куди надійніший, як самопевна манірність і шарж деяких початківців.

У маленькій епізодичній рольці Дуняші, Н. Шліхта звернула на себе увагу своєю чіткою дикцією.

В Ню Йорку ставили торонтські гості „Одруження" в гайскуловій театральній залі, що її архітект випосадив жалюгідним браком акустики. Ця чужа, неприваблива заля служила за оправу для нашого театру. Ця заля і їй подібні в Ню Йорку, служать за оправу для свідчень нашої вокальної, інструментальної, хореографічної і театральної культури. Незмінно. Довгі, довгі роки. Такі довгі, що був час звикнути до тієї думки, що ми такі вбогі, що без свого дому культури мусимо обійтися, бо ми . . . вбогі.

Нинішня оцінка гостювання в Ню Йорку торонтської „Заграви" була б не повна, якщо б не висловити тут артистам належного їм глибокого признання і подяки за труд і посвяту, яку вони виявляють готуванням нових постав, розсвітлюючи ними культулні присмерки в далеких містах. А чи не продовжують вони тими своїми мандрами „театру на колесах" світлих традицій мандрівних театрів на рідних землях та їхньої місійної праці над вирощуванням культури в найнесприятливіших умовах?

РЕНАТА БАБАК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

торює пані Рената Бабак своє привітання, відвідавши „Свободу," і УНСоюз в товаристві своєї подруги пані Марини та президента ФКУ і організаційного референта мгра Степана Хемича і Богдана Тарнавського.

Чергові найближчі концерти Ренати Бабак відбудуться: в Бостоні в суботу 25-го квітня о год. 7:30 вечора в залі Лонґі Скул оф Мюзік в Кембриджі; у Вашінґтоні в неділю, 18-го травня о год. 4-ій по полудні в Лізнер авдиторії Джордж Вашінґтон університету, а дальше — в Клівленді 25-го травня, в Чікаґо 7-го червня та в Гартфорді 15-го червня, а пізніше, осінню, в інших місцевостях ЗСА та в Канаді.

У 200-РІЧЧЯ ЗСА ВІДТВОРЕНО ПЕРШІ БИТВИ АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Лексінґтон/Конкорд. — Президент Джералд Форд у суботу, 19 квітня, був присутній на відтворенні двох перших битв Американської Революції у цих двох передмістях Бостону, Массачусетс. У Конкорді, коло старого моста, де точно 200 років тому американські добровольчі військові формації звели бій з реґулярними британськими військовими з'єднаннями, Президент закликав країну і світ до єдности, заявляючи, що тепер настав час на „примирення, а не на обвинувачення один одного". Він поклав вінок коло пам'ятника американському міліціонерові, який є символом тих патріотів, які брали участь в битвах в Лексінґтоні та Конкорді. Опісля, у своїй промові в Лексінґтоні президент Форд сказав, що „ми дістали в спадщину славну традицію, але тепер нашим завданням — старшої і молодшої генерації спільно — є подбати, щоб коли наші нащадки зійдуться тут за 100 років, то щоб вони могли сказати, що те що ми зробили тут сьогодні було початком нового століття єдности та прогресу, дома і закордоном".

Хоча під час промови Президента в Конкорді відбулася проти-демонстрація лівих елементів, особливо молоді, які викрикували образливі гасла і глузували з Президента, то в Лексінґтоні його вітали дуже тепло й приязно.

Того дня, в суботу, 19 квітня, в Конкорді і Лексінґтоні було коло 160,000 туристів, які приглядалися відтворенню цих двох перших битв Американської Революції. Під час відтворення битв деякі мешканці цих двох передмість Бостону, а також і самого Бостону, були переодягнені за британських вояків, а інші за членів американських добровольчих формацій. Того дня була відтворена також „Їзда Пола Ревіра", який попередив американських патріотів про наступ британців. День раніше, в п'ятницю, 18 квітня, в Північній Церкві в Бостоні відбулося відтворення засвічення двох ліхтарень, які 200 років тому сповіщали про прибуття британських військ. У цій церемонії також взяв участь президент Форд, який сказав, що ці дві ліхтарні „запалили смолоскип свободи, що його понесли на всі кінці світу". Він заявив, що відзначування цієї події в Північній Церкві повинно пригадати американцям про ідеали, які створили цю країну, і закликав народ відновити прив'язаність до принципів, які зродилися 200 років тому,

У суботу, 19 квітня, в самому Бостоні відбулася величава парада, учасники якої були одягнені так, як одягалися у 18 сторіччі. Опісля в усіх церквах Бостону в той самий час задзвонили дзвони. Відтак на площі міської ратуші відбувся концерт, в якому взяли участь оркестри різних середніх шкіл стейтів Нової Англії, а також з інших стейтів.

У Філядельфії відбудеться секретарсько-організаційний курс УНС

Філядельфія. — Заходами Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Філядельфійської Округи відбудеться тут в суботу, 10-го травня ц. р. в залі Дому УНС при 5004 Н. Олд Йорк Ровд секретарсько - організаційний курс УНС, у програмі якого є інформації та розгляд таких справ, як: Значення вишколу секретарів - організаторів; Діловодство секретаря Відділу та його обов'язки у відношенні до членів; Як здобувати членів (психологія забезпеченевої акції); Співпраця секретарів Відділів з Головною Канцелярією УНС; Наш „товар" — роди забезпечення; Національна роля УНСоюзу в минулому і сучасному та ін. Доповідачами - інструкторами в часі курсу будуть: головний секретар УНС Володимир Сохан і головний організатор Степан Гавриш. До участи в курсі зобов'язані усі відділові секретарі та інші урядовці. Можуть в курсі взяти участь також усі заінтересовані члени, які хотіли б активно працювати для Українського Народного Союзу. Початок курсу год. 10-та рано. Вечором о год. 6-ій відбудеться організаційна нарада усіх секретарів та інших урядовців Відділів Округи, під час якої відбудеться роздача ювілейних союзових відзнак за 1974-ий рік. В часі перерви буде спільна перекуска.

Ректор УВУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

СУСу Андрієм Чорнодольським, Головною Пластовою Булавою, керівництвами українських фінансових установ у Чікаґо та представниками управ НТШ і УВАН в Ню Йорку.

Перед від'їздом проф. В. Янів відзначив, що в усіх українських осередках зустрінувся з глибоким зрозумінням для справи української високої школи — Українського Вільного Університету і висловив впевненість, що ця позитивна постава українського загалу уможливить з успіхом розв'язати проблему забезпечення УВУ потрібними фінансовими засобами. Проф. Янів також поінформував про те, що безпосередньо після повороту до Мюнхену, він матиме конференцію у Баварському Міністерстві Освіти та Віровизнань, у віданні якого є справа акредитації УВУ як приватної високої школи. Як відомо, у Західній Німеччині справа шкільництва всіх типів належить виключно до юрисдикції країни.

Метою поїздки проф. В. Янева до ЗСА було поладнати питання, пов'язані з запляновакою фундацією УВУ та започаткувати утворення тут і в Канаді одномільйонового фонду, як тривалої інвестиції, на базі якої можна б було сперти діяльність Українського Вільного Університету на майбутнє.

ТАРЗАН, Ч. 7290. Тарзан і левиця Сабора

Заки я навчився добре стріляти з лука, мені залишилося дуже мало стріл . . . Тому я вернувся до села тубільців і „позичив" новий запас . . .

„Повертаючись до племени, я раптом натрапив на левицю Сабору . . ."

„Я міг був оминути зудар,але в мене з нею був старий „порахунок" . . . Крім того, я цього разу був краще озброєний!"